

Sygn. akt II Cz 1242/14

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Wiesława Buczek-Markowska (spr.)

SO Marzenna Ernest

SO Agnieszka Tarasiuk-Tkaczuk

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa O. C. i K. C.

przeciwko Ł. P.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 22 maja 2014 r. Sygn. akt I C 1295/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 1242/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 22 maja 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie udzielił uprawnionym O. C. i K. C. zabezpieczenia roszczenia przeciwko obowiązanemu Ł. P. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – postanowienia w przedmiocie przysądzenia własności wydanego przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w dniu 28 stycznia 2014 r. w sprawie IX Co 6867/13 poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygnaturą akt KM 600/14 przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie J. W..

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż w pozwie powodowie wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wskazując, iż zamieszkują w lokalu wraz ze swoimi rodzicami. Podnieśli, że są osobami niepełnosprawnymi, zaś postępowanie egzekucyjne pozbawia ich możliwości uzyskania prawa do lokalu socjalnego. Powołali się na treść art. 791 § 3 kpc twierdząc, że jako osoby, którym przysługuje status lokatora mogą wytoczyć powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Jednocześnie wnieśli o udzielenie im zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)J. W.argumentując, że w wyniku dalszych czynności egzekucyjnych mogą być pozbawieni ochrony wynikającej z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

W świetle powyższego Sąd Rejonowy wniosek o udzielenie zabezpieczenia uznał za zasadny, przywołując treść art. 730, art. 730¹, art. 755 i wreszcie art. 791§3 kpc przyjmując, iż - w ocenie sądu - powodowie wystarczająco uprawdopodobnili fakt, iż może przysługiwać im skuteczne roszczenie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Przepis art. 791§3 kpc – dalej wywodził Sąd Rejonowy - faktycznie uprawnia osoby, przeciwko którym skierowano czynności egzekucyjne zmierzające do wydania nieruchomości, będące domownikami lub krewnymi dłużnika wskazanego w tytule wykonawczym, do poszukiwania na tej właśnie drodze ochrony swoich praw określonych przepisami o ochronie lokatorów. Zdaniem Sądu Rejonowego powództwo, o którym mowa w art. 791§3 kpc, może być wykorzystane również do zwalczania postanowienia w przedmiocie przysądzenia własności. Sąd wziął wreszcie pod uwagę, że powodowie przedłożyli dokumenty potwierdzające, że mają status osób niepełnosprawnych. Za wiarygodne należało zatem zdaniem Sądu I instancji uznać ich twierdzenia co do tego, że spełniają oni kryterium określone w art. 14 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, wskutek czego mogliby domagać się w toku procesu o wydanie przyznania im uprawnienia do lokalu socjalnego. Powodowie przedstawili przy tym argumentację mającą uzasadnić wniosek, iż należy uznać ich za lokatorów w rozumieniu wzmiankowanej ustawy. Sąd Rejonowy jednak wskazał, iż ostateczna ocena prawna dotycząca okoliczności przywołanych w pozwie i wykładni przepisów, na które powołali się powodowie będzie wymagać przeprowadzenia postępowania dowodowego i rozważenia stanowisk obu stron. Zdaniem Sądu Rejonowego nie przesądzając o zasadności roszczenia na obecnym etapie postępowania powództwo zostało wystarczająco uprawdopodobnione w rozumieniu art. 730¹ § 1 kpc. W ocenie Sądu I instancji została również spełniona druga przesłanka określona w art. 730¹ §1 kpc albowiem niewątpliwie bowiem brak zabezpieczenia skutkowałby kontynuowaniem czynności egzekucyjnych, co ostatecznie doprowadzić mogłoby do usunięcia powodów z lokalu i zniweczenia ich roszczenia, które miało temu zapobiec.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł pozwany zaskarżając postanowienie w całości i zarzucając:

- naruszenie normy wynikającej z art. 730¹§1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez błędne przyjęcie, iż zgłoszone przez stronę powodową roszczenie zostało uprawdopodobnione w stopniu uzasadniającym udzielenie zabezpieczenia,
- naruszenie normy wynikającej z art. 730¹§1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez błędne przyjęcie, że strona powodowa ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia,
- naruszenie normy wynikającej z art. 730¹§ 3 Kodeksu postępowania cywilnego nakazującej sądowi wyważyć interesy stron w taki sposób, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną ale przy tym obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę,
- naruszenie normy wynikającej z art. 731 Kodeksu postępowania cywilnego stanowi iż zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba, że ustawa stanowi inaczej.

Zarzucając powyższe wniósł o zmianę postanowienia i oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu. Na wypadek nieuwzględnienia powyższego wniosku wniósł o zmianę postanowienia poprzez zmianę sposobu zabezpieczenia roszczenia w ten sposób, aby prowadzone przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)P.i Zachód J. W. postępowanie egzekucyjne w sprawie sygn. akt KM 600/14 zmierzające do opróżnienia nieruchomości zlokalizowanej w S., ul. (...)przeprowadzić, pod warunkiem wskazania przez wierzyciela pomieszczenia odpowiadającego wymogom tymczasowego mieszczenia w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 5a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego, wstrzymanie, na mocy art. 396 Kodeksu postępowania cywilnego, wykonalności postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia do czasu rozstrzygnięcia zażalenia

W uzasadnieniu skarżący podkreślił, iż art. 791§ 3 kpc nie może być samodzielną podstawą roszczenia procesowego skonkretyzowanego w formie powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego rozpatrywanym przypadkiem a tym samym udzielenia zabezpieczenia. Nadto podkreślił, iż z treści ww. przepisu nie sposób wyprowadzić

żadnej normy chroniącej powodów, należałoby wskazać ją w przepisach szczególnych dotyczących ochrony lokatorów jako właściwej podstawy do konkretnego roszczenia procesowego. Powodowie takiej podstawy prawnej nie wskazali, co stanowi naruszenie normy wynikającej art. 730¹ § 1 kpc, i powoduje, iż w istocie podstawy swojego roszczenia wcale nie uprawdopodobnili. Nadto skarżący nie zgodził się z Sądem Rejonowym, iż została również spełniona druga przesłanka konieczna aby udzielić Powodom zabezpieczenia tzn. uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

W odpowiedzi na zażalenie przedstawiciel ustawowy mał. powodów wniósł o jego oddalenie jako całkowicie bezzasadnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Stosownie do § 2 powołanego przepisu, interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Z kolei wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Wobec tego niezbędne jest ustalenie okoliczności podlegających badaniu w postępowaniu wszczętym na skutek zgłoszonego roszczenia, którego zabezpieczenia wnioskodawca się domaga, a następnie ocena czy okoliczności te zostały uprawdopodobnione. Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, iż w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, wnioski może okazać się bezzasadny. Istotą postępowania zabezpieczającego, jako postępowania incydentalnego, nie jest uznanie dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale jedynie za uprawdopodobnione, czemu służy dokonywana przez sąd jedynie pobieżna analiza dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego. Możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia, jest oczywistym założeniem tej instytucji (zob. postanowienia Sądu Apelacyjnego w(...)z dnia 27 kwietnia 2006 r., sygn. akt (...) oraz z dnia 28 grudnia 2006 r., sygn. (...))

Wbrew wywiodom autora zażalenia nie budzi wątpliwości, iż w sprawie doszło do uprawdopodobnienia roszczenia w znaczeniu o którym traktuje wyżej przytoczony (...) § 1 k.p.c.

Zgodnie bowiem z treścią art. 791 § 2 k.p.c. tytuł wykonawczy zobowiązujący do wydania nieruchomości, statku lub do opróżnienia pomieszczenia upoważnia do prowadzenia egzekucji nie tylko przeciw dłużnikowi, lecz także przeciwko jego domownikom, krewnym i innym osobom reprezentującym jego prawa. W myśl zaś § 3 - przepisy § 1 i 2 nie wyłączają praw określonych przepisami o ochronie lokatorów oraz praw, które są skuteczne wobec wierzyciela. Jeżeli dłużnik twierdzi, że przysługuje mu prawo skuteczne wobec wierzyciela, komornik wstrzyma się względem niego z czynnościami egzekucyjnymi, pouczając, że w terminie tygodnia może wytoczyć powództwo o pozbawienie w stosunku do niego tytułu wykonawczego wykonalności.

Dyspozycja powyższego przepisu daje więc podstawę do wystąpienia z powództwem jak przedmiotowe, zaś przedłożone przez powodów dokumenty i ich twierdzenia wskazują, iż jest szansa na istnienie roszczenia.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż zgodnie z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 05 marca 2013 r., sygn. akt (...) (...) pojęcie roszczenia użyte w art. 730¹ § 1 k.p.c. należy rozumieć szeroko - jako każde uprawnienie doznające ochrony prawnej, sytuację prawną danego podmiotu lub roszczenie procesowe będące przedmiotem postępowania cywilnego, w związku z którym zabezpieczenie orzeczone.

A zatem skoro - jak prawidłowo podkreślił Sąd Rejonowy - powodowie są osobami niepełnosprawnymi, dodatkowo O. C. jest małoletni, to już bez głębszej analizy można postrzegać ich jako adresatów uprawnienia z art. 14 ustawy z

dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego. Jak słusznie wskazywał Sąd Rejonowy ocena podnoszonych przez nich okoliczności wymaga wykładni przepisów, niemniej jednak na obecnym etapie postępowania jest szansa, iż roszczenie określone w ramach wniesionego powództwo im przysługuje.

Również nie sposób czynić zarzutu Sądowi Rejonowemu, iż w sposób niezasadny przyjął istnienie po stronie powodów interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Jak już na wstępie wskazano interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Warto w tym miejscu również podkreślić, iż osiągnięcie celu postępowania w sprawie w rozumieniu art. 730¹§2 kpc wiązać należy z rodzajem ochrony prawnej, której udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można więc mówić wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna. W przypadkach gdy żądana ochrona prawna polega na ukształtowaniu prawa lub stosunku prawnego albo ustaleniu prawa lub stosunku prawnego chodzi zazwyczaj o wyeliminowanie sytuacji, w których ochrona zapewniana przez orzeczenie sądu przychodzi zbyt późno, w wyniku czego udaremnione zostają jej skutki. Celem zabezpieczenia w tych przypadkach jest zapewnienie skuteczności przyszłego orzeczenia. Dalej, interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia może wyrażać się także w potrzebie uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej o treści nieróżniącej się od ochrony żądanej w merytorycznym postępowaniu w sprawie. W tych przypadkach celem zabezpieczenia jest antycypacja przyszłego merytorycznego orzeczenia, czyli prowizoryczne zaspokojenie uprawnionego ((...)J.). Takie zaspokojenie może wchodzić w grę w sprawach, w których zapadają orzeczenia zdadne wprawdzie do egzekucyjnego wykonania, ale w których sens ochrony prawnej wyraża się w tym, aby jak najszybciej przerwać albo zapobiec pewnym działaniom. W takich przypadkach przy zabezpieczeniu nie chodzi wcale o zapewnienie wykonalności wyroku w drodze egzekucji, ta zresztą najczęściej nie budzi wątpliwości. Chodzi zaś o to, że zakaz wynikający z przyszłego orzeczenia pojawi się zbyt późno, przez co uprawniony poniesienie skutki niedozwolonych działań przeciwnika. W tych przypadkach zabezpieczenie może polegać na wydaniu określonych zakazów, a nawet nakazów. Por. Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego do art. (...) A. J..

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy to podkreślić należy, iż - wbrew wywodom pozwanego - kontynuowanie egzekucji przed rozstrzygnięciem ich stanowiska mogłoby doprowadzić do opróżnienia zajmowanego lokalu, czemu przecież - przed ewentualnym przyznaniem lokalu lokalnego socjalnego - ma zapobiec wywiezione powództwo. W świetle powyższego kontynuowanie egzekucji i jej pełna skuteczność utrudni bądź zupełnie zniweczy wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia, a to wstrzymania nakazu wydania lokalu do czasu wskazania lokalu socjalnego.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)